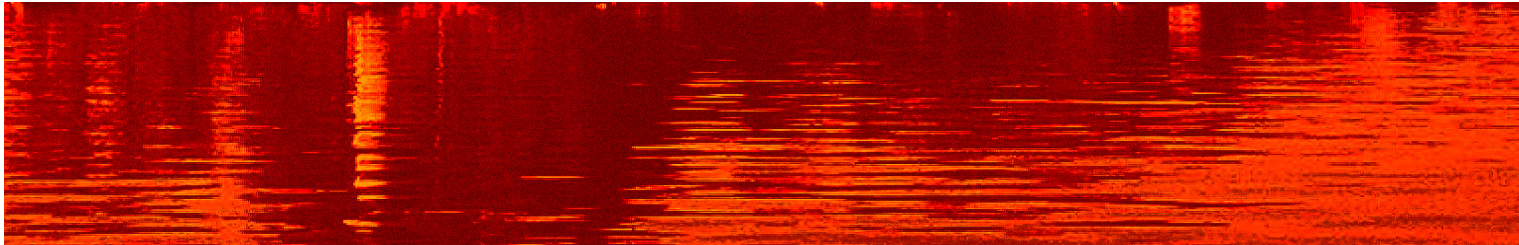

TIMRÅ KOMMUN
Socialförvaltningen

Riktlinjer för budget- och skuldrådgivning

Innehåll

Inledning	4
Syfte och tillämpning	4
Mål för budget- och skuldrådgivning	5
Verksamhetens innehåll	5
Samverkan	6
Verksamhetssystem	6
Säkerställa kompetens	6
Utgångspunkter för arbetet	7
Principer för handläggningen	7
Lagstiftning m.m.	7
Hushållsekonomisk rådgivning	7
Råd och stöd vid frivilliga uppgörelser	8
Råd och anvisningar vid skuldsanering	8
Förebyggande arbete	9
Kommunens rådgivningsansvar	10
Övrig lagstiftning	10
Konsumentverkets roll	10
Socialstyrelsens roll	10
Anvisningar för handläggningen	11
Allmänt	11
Barnperspektivet	11
Tillgänglighet	12
Information	12
Olika gruppers behov	12
Rådgivningsprocessen	12
Steg 1 - Kartlägg den rådsökandes situation	12
Steg 2 - Ta ställning till akuta problem	13
Steg 3 - Begär uppgifter om aktuella skulder och uppskov för utredning	13
Steg 4 - Gör en ekonomisk översikt	13
Steg 5 - Gör bedömning om skuldsaneringslagen kan bli tillämplig	13

Steg 6 - Utarbeta en ny budget för hela hushållet.....	14
Steg 7 - Gör ett förslag till skulduppgörelse.....	14
Steg 8 - Fastslå ny hushållsbudget vid uppgörelse med borgenärer.....	14
Steg 9 - Utforma alternativa handlingsplaner.....	15
Steg 10 - Erbjud uppföljningsstöd vid behov från budget- och skuldrådgivare eller annan part.....	15
Dokumentation och hantering av handlingar.....	15
Register	16
Statistik.....	16

Inledning

Detta dokument innehåller riktlinjer och anvisningar för arbetet med budget- och skuldrådgivning.

Riktlinjerna finns för att alla skuldsatta ska få kvalificerad budget- och skuldrådgivning när de behöver det. Budget- och skuldrådgivningen kan genom kvalificerad rådgivning bidra till att förebygga skuldproblem och hjälpa skuldsatta personer att finna en lösning på sin situation.

Budget- och skuldrådgivning är en obligatorisk verksamhet för kommuner. För den enskilde är rådgivningen dock frivillig och bygger på dennes egen önskan och medverkan.

Kommunens roll förtydligades när uppdraget flyttades från skuldsaneringslagen till socialtjänstlagen, 1 november 2016.

I socialtjänstlagen 5 kap 12 § första stycket anges att kommunen *ska* lämna budget- och skuldrådgivning till skuldsatta personer. Skyldigheten gäller även under ett skuldsaneringsförfarande och till dess att en beviljad skuldsanering eller skuldsanering för företagare (F-skuldsanering) är helt avslutad. Budget- och skuldrådgivning utgör socialtjänst oavsett i vilken del av den kommunala verksamheten som tjänsten erbjuds.

Budget- och skuldrådgivningen i kommunen *ska* genom olika former av ekonomisk rådgivning bidra till att förebygga skuldproblem och hjälpa skuldsatta personer att finna en lösning på sin situation. Det kan handla om att aktivt medverka till en skuldsanering eller att hjälpa till att försöka uppnå frivilliga överenskommelser med fordringsägarna. Rådgivarna stödjer de rådsökande genom information, diskussion och uppmuntran. De påverkar attityder samt motiverar och förändrar sättet de rådsökande handskas med sin privatekonomi. Rådgivningen har i första hand ett långsiktigt perspektiv, men vissa akuta problem måste ibland lösas på kort sikt.

Syfte och tillämpning

Syftet med riktlinjerna är likabehandling i Timrå kommun. Riktlinjerna ska samtidigt ge stöd och vägledning i arbetet.

Mål för budget- och skuldrådgivning

Det övergripande målet för budget- och skuldrådgivningen är att genom olika former av ekonomisk rådgivning bidra till att förebygga skuldproblem och hjälpa skuldsatta personer att finna en lösning på sin situation.

Riktlinjerna slår fast följande delmål för budget- och skuldrådgivningen i Timrå kommun:

- Alla invånare som behöver det ska ha god tillgänglighet till budget- och skuldrådgivning
- Budget- och skuldrådgivningen ska erbjuda professionellt råd och stöd
- Budget- och skuldrådgivningen ska medverka till att förebygga över-skuldsättning
- Budget- och skuldrådgivningen ska medverka till att minska antalet personer som är beroende av ekonomiskt bistånd

Verksamheten ska erbjuda stöd *utan oskäligt dröjsmål*

- erbjuda ett första enskilt bokad möte inom fyra veckor
- erbjuda tider med kort varsel
- erbjuda löpande stöd till dem som har pågående skuldsanering, F-skuldsanering eller frivilliga uppgörelser
- Information på Anhörigcenter 1 gång per år

Den som ansökt om skuldsanering har kort tid på sig att svara på kompletterande frågor från Kronofogden. Detsamma gäller vid omprövningar och överklaganden. Då är det viktigt att rådgivare med kort varsel kan hjälpa till. Såväl rådsökande som Kronofogden har behov av att få direktkontakt med budget- och skuldrådgivare.

Verksamheten ska ha utrymme att aktivt stödja dem som beviljats skuldsanering eller F-skuldsanering under hela skuldsaneringsprocessen. Även de som har en frivillig uppgörelse med sina fordringsägare ska få stöd under tiden betalning pågår. Ärenden avslutas med anonym enkät

Verksamhetens innehåll

Budget- och skuldrådgivning bör vara likvärdig och innehålla samtliga följande delar:

- Budgetrådgivning
- Skuldrådgivning
- Stöd inför och under skuldsanering
- Samverkan

- Utåtriktade insatser

Om inkomsten inte räcker till utgifterna kan rådgivaren visa på alternativa lösningar, men det är den rådsökande som måste välja, prioritera och ibland bryta vanor. Det kräver ofta en del arbete för rådgivaren att motivera och skapa framtidstro.

Parallellt med budgetrådgivning behövs också **skuldrådgivning**

En annan lösning kan vara att ansöka om **skuldsanering**.

Budget- och skuldrådgivaren har en viktig funktion i skuldsaneringsprocessen. Arbete med skuldsanering innefattar hela processen, från ansökan till Kronofogden till dess att skuldsaneringen är genomförd. Det kan handla om att ge stöd vid överklagan av beslut om skuldsanering eller omprövning på grund av ändrade förutsättningar eller att ge budgetrådgivning.

Det är av största vikt att vardagsekonomin fungerar under processen för att skuldsaneringen ska lyckas och vara rehabiliterande. Under den här tiden behöver rådgivaren aktivt stötta rådsökanden. *Det är budget- och skuldrådgivarens ansvar att ha en aktiv kontakt med den rådsökande under hela processen.* Även de som tidigare inte tagit hjälp av en budget- och skuldrådgivare ska ha möjlighet att få hjälp under den fortsatta skuldsaneringsprocessen om de så önskar

Samverkan

är viktigt och behöver få utrymme i verksamheten Det handlar om kontakt med landsting, kommunala och statliga verksamheter samt Förvaltare/God man, Personligt ombud

Budget- och skuldrådgivare samarbetar med en rad myndigheter som Kronofogdemyndigheten, Centrala Studiestödsnämnden och Försäkringskassan. Samverkan med Kronofogdemyndigheten rör dels de personer som söker skuldsanering, dels de personer som har skulder för indrivning hos Kronofogdemyndigheten men där skuldsanering inte är aktuell.

Verksamhetssystem

Konsumentverkets Portalen, en informationsportal, fungerar som ett viktigt verktyg. Ärendehanterings- och statistiksystemet Boss, som Konsumentverket har i uppdrag att tillhandahålla budget och skuldrådgivningen.

Säkerställa kompetens

- delta regelbundet i fortbildning
- använda arbetsverktygen Portalen och Boss

- delta i regelbunden handledning

Rådgivaren bör erbjudas både process- och ärendehandledning i sitt arbete. Detta för att öka kompetensen om olika individers beteenden men också för att få möjlighet att diskutera komplicerade ärenden med andra.

Budget- och skuldrådgivningen bör utgå från behovet och därför ha:

- kapacitet som grundar sig på regelbundna behovsanalyser i den egna kommunen
- tydliga och mätbara mål för verksamheten som följs upp

Utgångspunkter för arbetet

Budget- och skuldrådgivning ska vara en hjälp till självhjälp. Det betyder att den rådsökande själv har ett primärt ansvar för sin ekonomi. Rådgivningen sker på frivillig grund och bygger på en aktiv medverkan från den rådsökande. Rådgivningen utgår från den sökandes behov och förutsättningar. Därmed ges den sökande stöd i strävan att få en fungerande hushållsekonomi och ekonomisk rehabilitering.

Principer för handläggningen

Arbetet ska bedrivas rättssäkert och med tro på människans resurser. Handläggning ska präglas av respekt för den enskilde. Det är viktigt att råd och stöd kan erbjudas inom rimlig tid och väntetiden bör inte överstiga 4 veckor. Lättillgänglig information om villkor och förutsättningar ska tillhandahållas.

Lagstiftning m.m.

Kommunens ansvar regleras i första hand i socialtjänstlagen och skuldsaneringslagen. Utifrån socialtjänstlagen och skuldsaneringslagen och deras förarbeten kan kommunens skyldigheter sammanfattas i fyra områden:

- Hushållsekonomisk rådgivning
- Råd och stöd vid frivilliga uppgörelser
- Råd och anvisningar vid skuldsanering; Råd och anvisningar i samband med ansökan om skuldsanering, under skuldsaneringsförfarandet och under den tid betalningsplanen löper.
- Förebyggande arbete

Hushållsekonomisk rådgivning

Kommunens skyldighet att erbjuda hushållsekonomisk rådgivning nämns både i socialtjänstlagen och i skuldsaneringslagen. Enligt socialtjänstlagen 1 kap. 1 § har

kommunen det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver. Vidare anger socialtjänstlagen 3 kap 1§ att socialnämnden ska svara för omsorg och service, upplysningar, råd, stöd och vård, ekonomisk hjälp och annat bistånd till familjer och enskilda som behöver det. Hit räknas samtal och råd om ekonomi.

Enligt skuldsaneringslagen ska kommunerna lämna råd och anvisningar i budget- och skuldfrågor. Denna skyldighet gäller även under skuldsaneringsförfarandet och betalningsplanens löptid. Detta framgår i 2 § skuldsaneringslagen.

I socialtjänstlagen 5 kap 12 § första stycket anges att kommunen ska lämna budget- och skuldrådgivning till skuldsatta personer. Skyldigheten gäller även under ett skuldsaneringsförfarande och till dess att en beviljad skuldsanering eller skuldsanering för företagare (F-skuldsanering) är helt avslutad. Budget- och skuldrådgivning utgör socialtjänst oavsett i vilken del av den kommunala verksamheten som tjänsten erbjuds.

Kommunen bör bistå den rådsökande med få en översikt över sina skulder och kontroll över sin hushållsekonomi.

Råd och stöd vid frivilliga uppgörelser

Budget- och skuldrådgivningen ska enligt skuldsaneringslagens förarbeten även omfatta råd och stöd till frivilliga uppgörelser för skuldsatta personer som inte kan eller vill få skuldsanering.

En frivillig uppgörelse innebär att den rådsökande med stöd från budget- och skuldrådgivaren gör ett nytt avtal om förändrade betalningsvillkor med sin fordringsägare. Exempel på frivilliga uppgörelser är:

- avbetalningsplan
- minska räntesatsen, frysa räntan
- minska amorteringar
- saneringslån
- ackord

Råd och anvisningar vid skuldsanering

Kommunerna ska ge råd och annat stöd vid en ansökan om skuldsanering. Enligt skuldsaneringslagen gäller denna skyldighet under skuldsaneringsförfarandet hos Kronofogden samt under betalningsplanens löptid. Stödet kan exempelvis bestå i hjälp med överklagan eller omprövning samt med stöd att fullfölja betalplanen.

Kommunerna ska även aktivt medverka till att en skuldsanering aktualiseras och hjälpa skuldsatta personer att på ett tidigt stadium finna en lösning på sina ekonomiska problem (regeringens proposition 2005/06:124). Syftet med skuldsaneringslagen är att ekonomiskt rehabilitera djupt skuldsatta personer. Huvudregeln är att en person endast kan beviljas skuldsanering en gång i livet.

I 4 § skuldsaneringslagen anges följande villkor för att någon ska kunna beviljas skuldsanering:

- Personen är en fysisk person
- Personen är folkbokförd i Sverige
- Personen är så svårt skuldsatt att han eller hon inte kan anses kunna betala sina skulder inom överskådlig tid
- Det anses skäligt med hänsyn till personens ekonomiska och personliga förhållanden
- Kan även omfatta enskild aktiv näringsidkare

Om kriterierna är uppfyllda kan personen ansöka om skuldsanering hos Kronofogden, som därefter upprättar en prognos för att bedöma personens framtida möjligheter att betala sina skulder utan skuldsanering. Bland annat bedöms skuldernas storlek, den sökandes arbetsförmåga, sjukdom och andra liknande omständigheter. Godkänns skuldsaneringen innebär det som regel att gäldenären får leva på existensminimum i fem år. När betalningsplanen har fullgjorts, avskrivs alla återstående skulder.

Förebyggande arbete

Kommunen ska genom olika former av ekonomisk rådgivning bidra till att förebygga överskuldsättning (regeringens proposition 2005/06:124). Förebyggande arbete kan ske på många olika sätt. Det kan handla om att ge information till kommunens invånare via webbplats, att sprida broschyrer och faktablad till bibliotek, skolor och andra offentliga lokaler och genom att ge information riktad till särskilda grupper. Särskilt angeläget är att förebygga överskuldsättning hos riskgrupper som ungdomar, låginkomsttagare och ensamstående föräldrar. Det kan också handla om att förmedla information och kunskap till t.ex. socialsekreterare, boendestödjare och lärare som i sin tur kan förmedla information vidare till olika målgrupper. Ett aktivt förebyggande arbete bör bedrivas. Budget- och skuldrådgivningen bör genom information och andra förebyggande åtgärder till enskilda och grupper verka för att förebygga överskuldsättning.

Kommunens rådgivningsansvar

Kommunens rådgivningsansvar regleras i Skadeståndslagen 3 kap 3 §. Detta ansvar innebär att kommunen kan komma att bli skadeståndsskyldig om rådgivningen skulle orsaka den radsökande förmögenhetsskada. En förutsättning för skadestånd är att en person har förlitat sig på ett auktoritativt besked från myndigheten och med anledning av detta fått sin ekonomi märkbart försämrad. Bevisbördan ligger på den radsökande, som måste kunna påvisa att den felaktiga informationen har lämnats på grund av fel eller försummelse.

Övrig lagstiftning

- Förvaltningslagen (1986:223)
- Personuppgiftslagen (1998:204)
- Tryckfrihetsförordningen (1949:105)
- Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) GDPR (Maj2018)

Konsumentverkets roll

Konsumentverket har ett lagstadgat ansvar för att stödja och ge vägledning för den budget- och skuldrådgivning som kommunerna svarar för (skuldsaneringslagen 2§). I ansvaret ingår även att följa upp, utvärdera och bidra till vidareutveckling av kommunernas verksamhet.

Konsumentverket tillhandahåller verksamhetsstöd genom:

- utbildning, seminarier, informationsmaterial och handböcker
- datasystemet Boss, inklusive supportfunktion
- Portalen (Konsumentverkets samlingsplats på Internet för kommunala budget- och skuldrådgivare): Yrkessidor där rådgivarna kan ta del av dokument och rapporter samt nyhetsbevakning, kommunicera med kollegor samt har möjligheter att ställa frågor samt olika checklistor.

Konsumentverket stödjer även kommunerna genom att utveckla arbetsmetoder och organisationsmodeller, samla in och analysera statistik samt kartlägga kommunernas arbete. Därutöver samverkar Konsumentverket med andra myndigheter, stöder forskning samt genomför utredningar inom området.

Socialstyrelsens roll

Socialstyrelsen är tillsynsmyndighet för den kommunala budget- och skuldrådgivningen.

Anvisningar för handläggningen

Allmänt

I detta avsnitt anges riktlinjer för ärendehandläggningen. Mer utförlig vägledning om ramarna för budget- och skuldrådgivning kan erhållas från Konsumentverket.

Budget- och skuldrådgivning består av tre delar; budgetrådgivning, skuldrådgivning och skuldsanering. Rådgivningen ska vara en hjälp till självhjälp. Det betyder att den skuldsatte har ett primärt ansvar för sin och familjens ekonomi. Rådgivningen måste bygga på aktiv medverkan från den skuldsatte när det gäller att få fram underlag och en plan för hur ekonomin ska hanteras framöver. I budget- och skuldrådgivning bör man eftersträva en helhetssyn och arbeta med den skuldsattes hela ekonomiska situation. Uppgifter om såväl utgifter, tillgångar, skulder, samt hur skulderna uppstått behöver ingå. Så även en ekonomisk framtidsprognos, exempelvis att barnen blir vuxna, ålderspension inträder eller förändring av boendet läggs in i helhetsbilden. Genom information, diskussion och uppmuntran påverka attityder, samt motivera och förändra sättet den skuldsatte handskas med sin hushållsekonomi. Rådgivningen måste i första hand ha ett långsiktigt tidsperspektiv. Vissa akuta problem måste lösas på kort sikt men det rehabiliterande arbetet och arbetet med en betalningsöverenskommelse sträcker sig vanligen flera år framåt i tiden. Rådgivningen bör alltid ske på frivillig grund. Även om hänvisning ofta sker från någon annan bygger rådgivningen på intresse från den skuldsatte själv.

Barnperspektivet

Sverige har godkänt FN:s barnkonvention genom beslut i Riksdagen och har därmed förpliktigt sig att vidta alla lämpliga åtgärder för att stärka barns ställning. Barnkonventionen slår bl.a. fast att alla barn har samma rättigheter att växa upp under trygga förhållanden, att utvecklas och skyddas mot övergrepp och utnyttjande.

Vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ, ska barnets bästa komma i främsta rummet. Att ha ett barnperspektiv för en budget- och skuldrådgivare innebär att noga analysera vilka följder en åtgärd kan få för enskilda barn. Budget- och skuldrådgivarna ska alltid kartläggas om det finns barn med i bilden och hur barnen är berörda. Ingen barnfamilj ska behöva vänta mer än en vecka på att få budget- och skuldrådgivning. Att ha ett barnperspektiv i en ekonomisk rådgivning som gäller en vuxen får inte medföra att barnets förhållanden utreds. Om det framkommer uppgifter som tyder på att barnet far illa ska alltid barn- och familjeenheten vid stadsdelsförvaltningen meddelas så att den kan ta ställning till om en utredning av barnets förhållanden ska inledas.

Tillgänglighet

Många rådsökande kontaktar budget- och skuldrådgivningen när deras situation blivit akut. En rådsökande som då tvingas vänta länge riskerar att tappa nödvändig drivkraft. Därför är det viktigt att råd och stöd kan erbjudas inom rimlig tid. Väntetiden till det första mötet bör inte överstiga 4 veckor.

Information

Information som ges till sökande ska vara tydlig, lättbegriplig och tillgänglig för så många som möjligt. Information som riktar sig till särskilda grupper, såsom personer som inte behärskar svenska språket eller har en funktionsnedsättning ska vara anpassade efter deras behov.

Olika grupperns behov

Sjukdom, arbetslöshet, skilsmässa, krissituationer och liknande livssituationer är vanliga orsaker till överskuldssättning och kan drabba även de som normalt klarar sin ekonomi.

Rådgivningsärenden tenderar att bli alltmer komplicerade och den som kontaktar en budget- och skuldrådgivare kan befinna sig i en krissituation. En del rådsökande kan ha särskilda behov som innebär att rådgivaren behöver ha en god förmåga att möta dessa personer. Det krävs god förmåga att bemöta, kommunicera och skapa förtroende hos olika individer. Studier visar att det är viktigt att budget- och skuldrådgivaren är lyhörd och empatisk i mötet med den rådsökande samt att rådgivningen präglas av respekt för den rådsökande

Rådgivningsprocessen

Konsumentverkets arbetsordning för budget- och skuldrådgivning bör följas. Enligt den kan man dela in rådgivningsprocessen i tio steg. Alla steg behöver inte vara aktuella i samtliga ärenden (se konsumentverket).

Steg 1 - Kartlägg den rådsökandes situation

Innan den rådsökande bokas in för ett personligt besök bör budget- och skuldrådgivaren ha haft ett telefonsamtal med denne för att få en bild av personen och avgöra om problemen är sådana att man kan arbeta med dem inom rådgivningen eller om det finns bättre hjälp någon annanstans. Syftet med första mötet är att rådgivaren ska få en bild av den rådsökandes ekonomiska och sociala situation samt resurser och motivation. Man bör även inrikta mötet på att vad som behöver göras och vem som ska göra vad till nästa kontakt.

Steg 2 - Ta ställning till akuta problem

Om den rådsökande har akuta problem, till exempel med skulder som förfaller till betalning, är det viktigt att denne begär uppskov hos sina fordringsägare. Det kan också finnas andra akuta problem. Exempel på sådana som måste bearbetas innan, eller parallellt, för att rådgivningen ska fungera är problem med hyra eller matpengar, missbruk eller psykisk instabilitet.

Om budget- och skuldrådgivaren vid den första kontakten anser att det finns tillräckliga förutsättningar för fortsatt rådgivning övergår man till nästa steg som är den ekonomiska översikten.

Steg 3 - Begär uppgifter om aktuella skulder och uppskov för utredning

De uppgifter som den rådsökande kan ge om sina skulder kan ibland vara ofullständiga. Det bästa sättet att få aktuella uppgifter om skulder och begära uppskov på betalningar är att den rådsökande, ibland med stöd av rådgivaren, tar kontakt med samtliga fordringsägare. På det här sättet får man en aktuell överblick av den totala skuldsituationen, vilket är nödvändigt för att man ska kunna komma med ett konkret förslag till uppgörelse om skuldbetalningar.

Steg 4 - Gör en ekonomisk översikt

Budget- och skuldrådgivaren analyserar den rådsökandes ekonomi för att skaffa sig en översikt över hur budgeten ser ut idag. Översikten delas in i två delar:

- **Inkomstöversikt:** I denna ska samtliga inkomster tas med. Det är viktigt att rådgivaren får en bild av inkomstläget idag men också hur det kan komma att förändras framåt i tiden.
- **Skuldöversikt:** I skuldöversikten är det viktigt att alla typer av skulder och åtaganden kommer. Exempel på detta är skulder till banker, finansbolag, privata skulder, eventuella pantsäkringar och borgensåtaganden. Budget- och skuldrådgivaren bör också skaffa sig en bild av i vilken situation den rådsökande befann sig i när han tog krediterna samt vad de har använts till.

Steg 5 - Gör bedömning om skuldsaneringslagen kan bli tillämplig

Budget- och skuldrådgivaren gör först en prognos över ekonomin för framtiden för att kunna göra en bedömning om skuldsaneringslagen kan bli tillämplig. Exempel på frågor att överväga när man gör prognosen är om inkomster kan ökas eller om eventuella tillgångar kan realiseras. Vidare utgår rådgivaren från förutsättningarna i

skuldsaneringslagen, det vill säga att man ser på de formella kraven, den kvalificerade insolvensen och skälighetskriteriet. Rådgivarens bedömning kan bara bli preliminär då bedömningen formellt görs av Kronofogdemyndigheten. Budget- och skuldrådgivaren kan inte hindra någon att söka skuldsanering hos Kronofogdemyndigheten även om rådgivaren bedömer att det inte är någon idé. När skuldsaneringslagens krav ska ligga till grund för uppgörelsen med fordringsägarna har den rådsökande små möjligheter att själva avgöra vilket betalningsutrymme denne kan erbjuda dem. Detta då förbehållsbeloppet ges utifrån Kronofogdemyndighetens regler. Rådgivningen inriktas då på att förbereda den rådsökande på hur denne kan få ekonomin att gå ihop på den nivå som är tillgänglig för vardagsutgifter.

Om skuldsaneringslagens kriterier inte bedöms vara uppfyllda så inriktas rådgivningen på att diskutera vad som är ett realistiskt betalningsutrymme. Denna diskussion blir avhängigt av vad den rådsökande anser sig klara av och vad fordringsägarna kräver för att den rådsökande ska få till stånd en uppgörelse.

Steg 6 - Utarbeta en ny budget för hela hushållet

Vid tänkt skuldsanering enligt skuldsaneringslagen bestäms den rådsökandes disponibla inkomst av Kronofogdemyndighetens beräkning av förbehållsbelopp. I alla övriga fall görs det en total bedömning av olika omständigheter som avgör på vilken nivå den rådsökande hamnar. En ny stramare budget för löpande vardagsutgifter kräver noggrann planering och eftertanke innan den rådsökande börjar tillämpa den. Budget- och skuldrådgivaren kan stöda den rådsökande genom att gå igenom och diskutera vardagsutgifterna. Det gäller också att göra de rådsökande medvetna om att de måste ändra livsmönster.

Steg 7 - Gör ett förslag till skulduppgörelse

Om lagens kriterier för skuldsanering bedöms som uppfyllda så ska budget- och skuldrådgivaren stöda den rådsökande att ansöka om skuldsanering.

Om lagens kriterier för skuldsanering inte är uppfyllda så ska budget- och skuldrådgivaren stöda den rådsökande i att utarbeta ett förslag till en civilrättslig uppgörelse med fordringsägarna. Exempel på civilrättsliga uppgörelser är avbetalningsplan, räntefrysning, saneringslån och ackordsuppgörelse.

Steg 8 - Fastslå ny hushållsbudget vid uppgörelse med borgenärer

Det är först när man kommit fram till en uppgörelse antingen genom att Kronofogdemyndigheten har beviljat den rådsökande skuldsanering eller att

fordringsägarna har beviljat en civilrättslig lösning, som en ny hushållsbudget kan fastställas med betalningsplan för skulderna.

Steg 9 - Utforma alternativa handlingsplaner

Om den rådsökande inte lyckas nå en uppgörelse med fordringsägarna med budget- och skuldrådgivarens stöd återstår i princip två vägar:

- Den rådsökande får söka temporära uppgörelser som kan nås inom betalningsutrymmet så långt fram i tiden detta kan överblickas och fordringsägarna är beredda att acceptera.
- Fordringsägarna väljer att begära utmätning genom Kronofogdemyndigheten och den rådsökande tvingas acceptera detta även om det inte leder till att skulderna minskar.

Steg 10 - Erbjud uppföljningsstöd vid behov från budget- och skuldrådgivare eller annan part

Den rådsökande kan vara i behov av råd och stöd efter det att en uppgörelse har nåtts med fordringsägarna. Rådgivningen bör därför ha beredskap för detta.

Exempel på råd och stöd som den rådsökande kan vara i behov av handlar om praktiska frågor kopplade till betalplanen, omprövning av skuldsaneringen, Kronofogdemyndigheten avbryter skuldsaneringen och den rådsökande har återkommande problem att hantera sin hushållsekonomi.

Dokumentation och hantering av handlingar

En kommunalt anställd budget- och skuldrådgivare arbetar inom en myndighet. Den kommunala verksamheten regleras bl.a. av förvaltningslagen och offentlighets- och sekretesslagen och gäller alla som arbetar där. Budget- och skuldrådgivningen är emellertid inte att beakta som myndighetsutövning då det inte innefattar beslut eller andra åtgärder som innebär maktbefogenheter i förhållande till medborgarna. Det finns inte några lagbestämmelser som specifikt gäller dokumentation i budget och skuldrådgivningsärenden. Av flera skäl är det ändå nödvändigt att budget- och skuldrådgivningen för någon form av dokumentation. Exempelvis behöver rådgivaren spara information under rådgivningstiden och under hela skuldsaneringsprocessen.

Alla samtal ska dokumenteras och den enskilde har alltid rätt att läsa det som skrivs.

Register

Budget- och skuldrådgivningen i Timrå kommun registrerar sina ärenden i Konsumentverkets ärendehanteringssystem Boss. I Boss samlas uppgifter för statistiska ändamål. Ärendebeteckningen ska göras så att den rådsökandes identitet inte kan spåras.

Statistik

Budget- och skuldrådgivningen ska årsvis lämna underlag för statistik till Konsumentverket samt för egen utvärdering och planering av fortsatt verksamhet. Enkät genomförs.